

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΟΤΕ Α.Ε.
στο
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΠΟ
ΠΑΡΟΧΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ INTERNET

Η πειρατεία στο διαδίκτυο

- 1) Θεωρείτε ότι η πειρατεία στο διαδίκτυο, και κυρίως το παράνομο 'κατέβασμα' μουσικής και ταινιών και η ανταλλαγή αρχείων μεταξύ των χρηστών (peer to peer) είναι μία ευρέως διαδεδομένη πρακτική και αν ναι, με τάσεις αύξησης ή μείωσης μέσα στα επόμενα χρόνια;

Κατ' αρχάς, θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι οι δύο ενέργειες που αναφέρετε, δηλαδή το παράνομο 'κατέβασμα' μουσικής και ταινιών από τη μία και η ανταλλαγή αρχείων μεταξύ των χρηστών (peer to peer) στο διαδίκτυο από την άλλη, είναι δύο διαφορετικά πράγματα, η δε ανταλλαγή αρχείων μεταξύ των χρηστών του διαδικτύου (peer to peer) δεν αποτελεί υποκατηγορία της πειρατείας στο διαδίκτυο.

Η τεχνολογία peer 2 peer, η οποία στην ουσία συνίσταται σε διασύνδεση ηλεκτρονικών υπολογιστών, θεωρείται από τις πλέον χρήσιμες και αποτελεσματικές τεχνολογίες του Internet και έχει ευρύτατο πεδίο εφαρμογής (διανομή λογισμικού, radio/video streaming κ.λπ.). Η τεχνολογία αυτή έχει δημιουργηθεί και χρησιμοποιείται για νόμιμους σκοπούς, για τον λόγο αυτό θα πρέπει κατ' αρχάς να αποφεύγεται η όποια προσπάθεια «δαιμονοποίησης» της. Παγκοσμίως, μεγάλες εταιρείες και ερευνητικά ιδρύματα καταναλώνουν πόρους για την εξέλιξη της. Η ίδια λοιπόν η ύπαρξη της peer 2 peer τεχνολογίας καθώς και η ανταλλαγή αρχείων μέσω peer 2 peer δικτύων είναι κατ' αρχάς μια καθόλα νόμιμη πρακτική.

Κατά συνέπεια, η ύπαρξη και λειτουργία των peer 2 peer δικτύων δεν είναι ταυτόσημη και δεν πρέπει να συγγέται με την πρακτική του «κατεβάσματος» (downloading) μουσικής και ταινιών και την ανταλλαγή πνευματικών έργων που λαμβάνει χώρα χωρίς την άδεια των δικαιούχων, η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί βεβαίως με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο, εντός ή εκτός διαδικτύου.

Είναι επίσης γνωστή στο σύνολο των εμπλεκομένων φορέων η διάσταση απόψεων και η νομική συζήτηση (η οποία διατυπώθηκε σε πλείστους δικαστικούς αγώνες στο εξωτερικό) περί του αν το «ανέβασμα» (uploading), το «κατεβάσμα» (downloading) και η ανταλλαγή (μουσικών κυρίως) αρχείων μέσω των peer to peer δικτύων συνιστά παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, εφόσον η αναπαραγωγή πραγματοποιείται από μεμονωμένους χρήστες του διαδικτύου, αποκλειστικά και μόνο για ιδιωτική χρήση.

Στα πλαίσια αυτά, διευκρινίζουμε, όπως θα αναλυθεί και παρακάτω, ότι ένας Φορέας Παροχής Διαδικτυακών Υπηρεσιών (εφεξής Πάροχος), ο οποίος προσφέρει μόνο την τεχνική δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο, δεν είναι δυνατό να γνωρίζει ούτε

βεβαίως ευθύνεται για την ύπαρξη, το περιεχόμενο (νόμιμο ή παράνομο) ή τους κατόχους διαδικτυακών τόπων/δικτύων/λογισμικών στο παγκόσμιο διαδίκτυο, γεγονός που έχει αποτυπωθεί και στην ισχύουσα ευρωπαϊκή και ελληνική νομοθεσία.

Περαιτέρω ανάλυση ή παράθεση οποιωνδήποτε στατιστικών στοιχείων και εκτιμήσεων θεωρούμε ότι εκφεύγει της αρμοδιότητάς μας.

- 2) Πιστεύετε ότι υπάρχει τρόπος η πρακτική αυτή να περιοριστεί και ποιος είναι αυτός;

Η «πρακτική» στην οποία αναφέρεστε θεωρούμε, σύμφωνα με τα παραπάνω, ότι αφορά το «παράνομο 'κατέβασμα' ή 'ανταλλαγή' μουσικής και ταινιών» και όχι γενικά την ανταλλαγή αρχείων μεταξύ χρηστών των peer 2 peer δικτύων, για την οποία προφανώς δεν τίθεται ζήτημα «περιορισμού».

Η δυνατότητα ταχύτατης αντιγραφής και διακίνησης ψηφιακών πνευματικών έργων σχετίζεται κατ' αρχάς και με την ελλιπή προστασία του υλικού φορέα του έργου, γεγονός που καθιστά εξαιρετικά εύκολη την αναπαραγωγή του.

Επομένως, ανήκει στην αρμοδιότητα και ευθύνη και των δημιουργών και πάσης φύσης δικαιούχων η εφαρμογή πρακτικών προστασίας των εν γένει δημιουργημάτων τους ή των υλικών φορέων μέσω των οποίων αυτά διατίθενται, είτε με την υλοποίηση «τεχνολογικών μέτρων προστασίας» (βλ. σχετικά Οδηγία 2001/29 και άρθρο 66Α Ν. 2121/93) για τον έλεγχο της πρόσβασης ή της χρήσης των έργων (μέσω λ.χ. της δημιουργίας «δικλείδας ασφαλείας» μέσα στο παραγόμενο υλικό, για τον εντοπισμό τυχόν παράνομης εκμετάλλευσης του, ή προκειμένου να καταστεί τεχνικά αδύνατη ή τουλάχιστον εξαιρετικά δυσχερής η ψηφιακή αντιγραφή, όπως ήδη συμβαίνει με τους υλικούς φορείς άλλου είδους έργων), είτε με την εξεύρεση και εξέλιξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων και μεθόδων πώλησης και διανομής των έργων τους.

Ο ρόλος των φορέων παροχής διαδικτυακών υπηρεσιών;

- 3) Ποιός πιστεύετε ότι είναι ο ρόλος των φορέων παροχής διαδικτυακών υπηρεσιών στην εξάπλωση του φαινομένου της διαδικτυακής πειρατείας; Είναι απλοί ταχυδρόμοι που μεταφέρουν έναν κλειστό φάκελο ή έχουν γνώση του τι μεταφέρουν;

Η απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα είναι προφανής. Δεν υφίσταται οποιοσδήποτε «ρόλος» ούτε βεβαίως εμπλοκή των Φορέων Παροχής Διαδικτυακών Υπηρεσιών στην εξάπλωση του φαινομένου της διαδικτυακής πειρατείας – όπου αυτό υφίσταται - και αυτό γιατί οι Πάροχοι είναι οι «απλοί ταχυδρόμοι που μεταφέρουν έναν κλειστό φάκελο», όπως αναφέρετε, καθώς παρέχουν στις περισσότερες των περιπτώσεων (βλ. παρακάτω) μόνο σύνδεση με το διεθνές διαδίκτυο, δηλαδή την τεχνική δυνατότητα πρόσβασης σε αυτό.

Τα παραπάνω, πέραν του ότι ισχύουν εδώ και έτη και εφαρμόζονται στην διεθνή πρακτική και δεοντολογία του διαδικτύου, έχουν ήδη προβλεφθεί στην ισχύουσα ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία (Προεδρικό Διάταγμα 131/2003, το οποίο αποτελεί μεταφορά της Οδηγίας 2000/31 ΕΚ «αναφορικά με ορισμένες πτυχές των υπηρεσιών της Κοινωνίας της Πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου»), όπου έχουν ρητά καθοριστεί τα όρια ευθύνης των Παρόχων Υπηρεσιών Internet για τις περιπτώσεις μετάδοσης και αποθήκευσης πληροφοριών, στις οποίες εντάσσεται και το ζήτημα που αναφέρετε.

Ειδικότερα, τα άρθρα 11 έως 14 ΠΔ 131/2003 ορίζουν ότι δεν υφίσταται ευθύνη του Παρόχου για τις πληροφορίες που μεταδίδονται (στις περιπτώσεις της μετάδοσης εντάσσεται και η παροχή σύνδεσης) ή αποθηκεύονται (Caching), μέσω το δικτύου του, υπό την προϋπόθεση ότι ο Πάροχος: α) δεν αποτελεί την αφετηρία της μετάδοσης τους, β) δεν επιλέγει τον αποδέκτη της μετάδοσης και γ) δεν επιλέγει και δεν τροποποιεί τις μεταδιδόμενες πληροφορίες. Στις περιπτώσεις που ο Πάροχος διαθέτει ως υπηρεσία την τεχνική διαδικασία χειρισμού και παροχής πρόσβασης σε δίκτυο επικοινωνίας, διά του οποίου μεταδίδονται ή στο οποίο τίθενται σε προσωρινή αποθήκευση πληροφορίες που έχουν δοθεί και απευθύνονται σε τρίτους (Access Providers, Cache Provider), η δραστηριότητα αυτή έχει εντελώς αυτόματο και παθητικό χαρακτήρα και οι πληροφορίες μεταδίδονται αναλλοίωτες.

Καθιερώνεται επίσης (στο ΠΔ 131/2003) απαλλαγή των Παρόχων από γενική υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν ή δραστηρίας αναζήτησης γεγονότων που καταδεικνύουν παράνομες δραστηριότητες. Στις παραπάνω περιπτώσεις δύναται να επιβληθεί στον Πάροχο από δικαστικές ή διοικητικές αρχές η παύση ή πρόληψη παραβάσεων που διενεργούνται από χρήστες μέσω του δικτύου του.

Περαιτέρω, δεν υφίσταται ευθύνη του Παρόχου για πληροφορίες που αποθηκεύει κατά την παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας, υπό τον όρο ότι: α) δεν γνωρίζει πραγματικά ότι πρόκειται για παράνομη δραστηριότητα ή πληροφορία ή β) μόλις αντιληφθεί ότι πρόκειται για παράνομη δραστηριότητα οφείλει να αποσύρει άμεσα τις πληροφορίες ή να καταστήσει αδύνατη την πρόσβαση σε αυτές.

Η εταιρεία μας τηρεί και συμμορφώνεται απόλυτα με τα ανωτέρω αναφερόμενα.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι κάθε Πάροχος, στις περιπτώσεις που παρέχει μόνο την τεχνική δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο (όπως ακριβώς συμβαίνει και με έναν πάροχο σταθερής τηλεφωνίας ο οποίος παρέχει μόνο τη γραμμή για να διεξαχθεί η συνομιλία), δεν σχετίζεται, δεν ευθύνεται, ούτε εμπλέκεται σε περιστατικά τα οποία αφορούν περιεχόμενο (όπως λ.χ. τα μουσικά αρχεία) που δημοσιοποιείται ή ανταλλάσσεται μεταξύ των χρηστών του διαδικτύου.

Περαιτέρω, η μη εμπλοκή είναι αυτονόητη και ενόψει του όγκου των μεταδιδόμενων μέσω διαδικτύου πληροφοριών, της τεχνικής και οικονομικής αδυναμίας ελέγχου από τον Πάροχο των πληροφοριών αυτών αλλά και της αδυναμίας διατύπωσης κρίσης περί του παράνομου ή μη χαρακτήρα τους.

Επαναλαμβάνουμε ότι κανένας Πάροχος παγκοσμίως δεν είναι υπεύθυνος για το περιεχόμενο στο Internet, για το τι δηλαδή αναρτάται και μεταδίδεται μέσω Internet,

εκτός των περιπτώσεων που ο ίδιος διατηρεί και δημοσιεύει δικούς του διαδικτυακούς τόπους ή φιλοξενεί αυτούς και λαμβάνει γνώση του παράνομου περιεχομένου τους. Παρομοιάζεται δηλαδή με ένα δίκτυο Εθνικών Αυτοκινητοδρόμων, το οποίο βέβαια δεν είναι υπεύθυνο για το τι μεταφέρεται μέσω αυτού.

- 4) Ποιές είναι οι περιπτώσεις εκείνες στις οποίες οι φορείς παροχής διαδικτυακών υπηρεσιών *ενδέχεται να έχουν γνώση* του περιεχομένου μίας ιστοσελίδας ή μίας παράνομης πρακτικής που λαμβάνει χώρα στο δίκτυο που διαχειρίζονται; Πώς θα απαντούσατε για καθεμία των παρακάτω περιπτώσεων;
- Όταν φιλοξενούν οι ίδιοι περιεχόμενο
  - Όταν διαμεσολαβούν για τη διακίνηση περιεχομένου που φιλοξενείται στο εξωτερικό
  - Όταν γίνεται χρήση του δικτύου τους για ανταλλαγή αρχείων μεταξύ χρηστών (peer to peer)
  - Άλλες περιπτώσεις;

Οι περιπτώσεις εκείνες στις οποίες οι Πάροχοι *ενδέχεται να έχουν γνώση* του περιεχομένου μίας ιστοσελίδας ή μίας παράνομης πρακτικής που λαμβάνει χώρα στο δίκτυο που διαχειρίζονται, συνοψίζονται στην πρώτη περίπτωση, δηλαδή όταν οι ίδιοι φιλοξενούν περιεχόμενο ή μεταδίδουν δικές τους πληροφορίες (σύμφωνα άλλωστε και με τα όσα προβλέπονται στο ΠΔ 131/2003).

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όπως και σε αυτές που αναφέρετε, δηλαδή κατά τη διαμεσολάβηση για τη διακίνηση περιεχομένου που φιλοξενείται στο εξωτερικό, ή τη χρήση του δικτύου ενός Παρόχου για ανταλλαγή αρχείων μεταξύ χρηστών, ο Πάροχος ΔΕΝ λαμβάνει, δεν είναι τεχνικά δυνατό, αλλά θα ήταν και παράνομο (σύμφωνα με τη νομοθεσία περί απορρήτου των επικοινωνιών), να λαμβάνει γνώση για το περιεχόμενο και την πληροφορία που διακινείται στο διαδίκτυο. Σχετική ανάλυση προηγήθηκε στο ερώτημα 3.

Επαναλαμβάνουμε ότι: α) το «κατέβασμα» και η ανταλλαγή αρχείων μεταξύ χρηστών του διαδικτύου δεν σχετίζεται με τις υπηρεσίες ενός Παρόχου αλλά με την ίδια τη λειτουργία και τις τεχνικές δυνατότητες του παγκόσμιου διαδικτύου.

β) Για τις περιπτώσεις που αναφέρετε, ισχύει νομοθετικά η απαλλαγή των Παρόχων από γενική υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν (άρθρο 14 ΠΔ 131/2003). Καθιερώνεται μόνο ειδική υποχρέωση των Παρόχων να ανακοινώνουν στις αρμόδιες αρχές κατ' αίτησή τους πληροφορίες που διευκολύνουν την εντόπιση αποδεκτών των υπηρεσιών τους, με τους οποίους έχουν συμφωνίες αποθήκευσης, υπό τον όρο όμως ότι δεν παραβιάζονται οι διατάξεις περί προστασίας του απορρήτου και των προσωπικών δεδομένων.

Στα πλαίσια αυτά διευκρινίζουμε επίσης ότι, ένας Πάροχος ΔΕΝ εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 64Α Ν. 2121/93 (μεταφορά του άρθρου 8 παρ. 3 Οδηγίας 2001/29/ΕΚ), δεν είναι δηλαδή «διαμεσολαβητής» κατά τη διάπραξη παραβάσεων

από τρίτους. Αυτό δικαιολογείται επαρκώς από την αιτιολογική σκέψη 59 της Οδηγίας 2001/29/EK σύμφωνα με την οποία «οι δικαιούχοι θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα αίτησης ασφαλιστικών μέτρων κατά του *διαμεσολαβητή ο οποίος διαπράττει για λογαριασμό τρίτου την προσβολή του προστατευόμενου έργου*». Ένας Πάροχος, ΔΕΝ διαπράττει για λογαριασμό τρίτου προσβολή του προστατευόμενου έργου εφόσον δεν προβαίνει σε καμία σχετική πράξη ή ενέργεια, ούτε συντρέχουν οι προϋποθέσεις της υποκειμενικής υπόστασης της άδικης πράξης (δόλος ή έστω συνυπαιτιότητα για την διάπραξη της παράβασης, ούτε καν γνώση της ύπαρξής της). Είναι δε γνωστή η ιστορική ερμηνεία του άρθρου 8 παρ.3 Οδηγίας 2001/29/EK (εντάχθηκε κυρίως με αφορμή την υπόθεση «Napster»). Ένας Πάροχος όμως δεν λειτουργεί όπως το δίκτυο «Napster», δεν μεσολαβεί ούτε διευκολύνει την διάπραξη προσβολών, παρέχει μόνο την τεχνική δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Σχετικές δε δικαστικές υποθέσεις¹ έκαναν δεκτή την εμπλοκή των «διαμεσολαβητών» (οι οποίοι παρείχαν υπηρεσίες φιλοξενίας και όχι απλής μετάδοσης) μόνο σε περιπτώσεις που αποδεδειγμένα υπήρξε γνώση ή συνυπαιτιότητα τους. Σε αντίθεση περίπτωση, οδηγούμαστε σε επικίνδυνες (κοινωνικά και νομικά) γενικεύσεις και διευρύνσεις². Περαιτέρω, η εφαρμογή αυτής της διάταξης για τους Παρόχους, προσκρούει και είναι αντίθετη στις διατάξεις του ΠΔ 131/2003 (οι οποίες αποτελούν *lex specialis*) δεδομένου ότι συνιστά διεύρυνση της ευθύνης τους.

- 5) Πώς πρέπει κατά τη γνώμη σας να δράσει ένας πάροχος διαδικτυακών υπηρεσιών όταν *αποκτήσει γνώση* για παράνομη δράση μέσω της χρήσης του δικτύου του από επιστολή, γνωστοποίηση ή καταγγελία που του γίνεται για παράδειγμα από τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων που εκπροσωπεί δημιουργούς ή δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων; (π.χ. να στείλει σύσταση στον χρήστη της ιστοσελίδας, να τον προειδοποιήσει για ενδεχόμενη διακοπή της σύνδεσής του, να διακόψει τη σύνδεσή του, να γνωστοποιήσει τα στοιχεία του στους δικαιούχους για περαιτέρω νόμιμες ενέργειες, κ.ο.κ.;) Ποιές από τις ανωτέρω ενέργειες θα ήταν πιο αποτελεσματική και γιατί;

I. Εκτιμούμε κατ' αρχάς ότι ένας Πάροχος οφείλει να προβαίνει στις ανωτέρω αναφερόμενες ενέργειες, μετά από αίτημα ή εντολή αρμόδιων δικαστικών ή άλλων αρμόδιων αρχών, όπως ορίζει ο νόμος και αφού έχουν προηγουμένως ακολουθηθεί οι απαιτούμενες νομικές διαδικασίες από τους αρμόδιους φορείς ή τον θιγόμενο σε σχέση και με το αδίκημα που διαπράττεται. Εφαρμόζονται λοιπόν και εδώ τα άρθρα 11 παρ. 3, 12 παρ. 1 περίπτωση ε) και 12 παρ. 2 ΠΔ 131/2003. Αυτή είναι και η ορθότερη λύση, δεδομένου ότι ο Πάροχος δεν έχει οποιουδήποτε είδους δικαιοδοσία ή «οιονεί» δικαστική αρμοδιότητα να κρίνει ή να πιστοποιεί την βασιμότητα μιας

¹ Βλ. Σχετικά Hamburg District Court of May 12, 1998 (Torsten Bettinger and Stefan Freytag) και February 26, 1998 - Case no 29 U4466/97, ICC No. 6/1999, σελ. 711.

² Με την ίδια λογική θα μπορούσε ενδεχομένως να καταστεί υπεύθυνος και ο κατασκευαστής ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή ή ενός πληκτρολογίου.

καταγγελίας.

Επιπροσθέτως, οι ενέργειες στις οποίες αναφέρεστε, θα μπορούσαν να λάβουν χώρα εφόσον προηγουμένως παρέμβει όχι μόνο δικαστική αρχή αλλά ενδεχομένως η κατά την κρίση σας πλέον αρμόδια Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή, με ρόλο θεματοφύλακα των δικαιωμάτων των εκατέρωθεν εμπλεκόμενων μερών, στην οποία θα έχει απονεμηθεί η αρμοδιότητα: α) διαχείρισης και διερεύνησης της βασιμότητας των ανωτέρω αναφερόμενων καταγγελιών, β) εξεύρεσης συμβιβαστικής λύσης μεταξύ των αντιδικούντων πλευρών και γ) επικοινωνίας, εφόσον απαιτηθεί, με τους Παρόχους για την λήψη των απαιτούμενων μέτρων.

II. Πέραν της συνδρομής των παραπάνω προϋποθέσεων, η τυχόν ανάληψη ενεργειών από τους Παρόχους, στις περιπτώσεις που αυτό επιτρέπεται (λ.χ. άρθρο 13 ΠΔ 131/2003), τελεί επίσης υπό τους κάτωθι όρους:

1) Θα πρέπει να πιστοποιείται η γνησιότητα της προέλευσης της καταγγελίας καθώς και η αρμοδιότητα του καταγγέλλοντος φορέα και κυρίως του φυσικού προσώπου/ νομίμου εκπροσώπου αυτού. Τα ζητήματα προέλευσης παρουσιάζουν ακόμα περισσότερες δυσχέρειες στις περιπτώσεις λήψης καταγγελιών από εκπροσώπους δημιουργών του εξωτερικού. Τα ανωτέρω συνεπάγονται όμως όχι μόνο διαχειριστικό κόστος για τον Πάροχο αλλά και ανάληψη ευθύνης (ως προς την κρίση της γνησιότητας κ.λπ.) η οποία είναι ξένη ως προς σκοπό λειτουργίας του, ο οποίος περιορίζεται αποκλειστικά στην άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ένα άλλο κρίσιμο ερώτημα είναι κατά πόσο τα στοιχεία που γνωστοποιούνται στον Πάροχο έχουν συλλεχθεί νόμιμα και είναι αξιόπιστα.

2) Το δεύτερο, ακόμα πιο σημαντικό πρόβλημα συνίσταται στην κρίση του αν συντρέχει πράγματι παράβαση δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.

Όπως προειπώθηκε, ο Πάροχος δεν είναι δυνατό να ασκήσει οποιονδήποτε «δικαστικό» ρόλο και να γίνει «κριτής» των παραβάσεων πνευματικής ιδιοκτησίας. Κάθε Πάροχος, ο οποίος παρέχει αποκλειστικά υπηρεσίες πρόσβασης σε τηλεπικοινωνιακά δίκτυα, δεν έχει επίσης αρμοδιότητα να επιβάλλει κυρώσεις όσον αφορά το περιεχόμενο ή την πληροφορία που δημοσιεύεται ή διακινείται από χρήστες του Internet σε οποιοδήποτε προσβάσιμο χώρο (ιστοσελίδα), που δεν αποτελεί ιδιοκτησία του ούτε βρίσκεται υπό την εποπτεία ή διαχείριση του.

III. Αναφέρουμε επίσης ότι, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, οι Πάροχοι, όπως και η εταιρεία μας, στους όρους σύμβασης – σύνδεσης στο δίκτυο τους, έχουν θεσπίσει ειδικές προβλέψεις απαγόρευσης κάθε είδους ενεργειών που αντιβαίνουν στο νόμο και τη δεοντολογία του διαδικτύου, μεταξύ των οποίων η χρήση του δικτύου τους για διακίνηση παράνομου υλικού, όπως πειρατικό software, copyrighted music tracks, copyrighted DVD, movies κ.λπ. Κατά συνέπεια, η παραβίαση των παραπάνω επιτρέπει στον Πάροχο να καταγγείλει τη σύμβαση, στις περιπτώσεις που αυτό επιτρέπεται από το νόμο (βλ. και κατωτέρω αριθμ. 11).

Κατά συνέπεια, ένας Πάροχος μπορεί να παρέμβει και να λάβει μέτρα μόνο σε

περιπτώσεις αποδεδειγμένων (σχεδόν αυταπόδεικτων) περιστατικών παραβίασης πνευματικής ιδιοκτησίας και υπό την προϋπόθεση ότι έχει αυτήν την αρμοδιότητα βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας (ΠΔ 131/2003).

IV. Όσον αφορά τον τελευταίο τρόπο δράσης τον οποίο αναφέρετε, δηλαδή τη γνωστοποίηση στοιχείων του στους δικαιούχους, απαγορεύεται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η χορήγηση οποιουδήποτε στοιχείου διαδικτυακής επικοινωνίας σε ιδιώτες.

Στοιχεία επικοινωνίας χορηγούνται μόνο σε αρμόδιες δικαστικές ή αστυνομικές αρχές, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ισχύουσας περί απορρήτου νομοθεσίας, δεδομένου ότι τα στοιχεία κίνησης του δικτύου ενός παρόχου (λ.χ. ώρα εισόδου και εξόδου στο διαδίκτυο, IP διεύθυνση, τηλέφωνο σύνδεσης) εμπίπτουν αναντίρρητα στο απόρρητο των τηλεπικοινωνιών (βλ. σχετικά άρθρο 4 Ν. 3471/2006) και εφαρμόζονται για αυτά οι αυστηρές προϋποθέσεις του ΠΔ 47/2005 και του Ν. 2225/94, σύμφωνα με τις οποίες η άρση απορρήτου επιτρέπεται μόνο για την διακρίβωση ιδιαίτερος σοβαρών αδικημάτων και όσων σχετίζονται με την εθνική άμυνα και τη δημόσια ασφάλεια. Η κρίση περί συνδρομής λόγων κοινοποίησης προσωπικών δεδομένων συνδρομητών ανήκει στις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

Συνεπεία των παραπάνω, είναι αδύνατη η χορήγηση στοιχείων συνδρομητών από τον Πάροχο σε περιπτώσεις παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων, δεδομένου ότι δεν συντρέχουν για τα αδικήματα αυτά οι προϋποθέσεις και διαδικασίες που ορίζονται στην ισχύουσα περί απορρήτου νομοθεσία και επομένως απαγορεύεται κάθε επεξεργασία στοιχείων κίνησης ή ταυτοποίηση χρηστών του διαδικτύου βάσει ονόματος πρόσβασης (username) / IP διεύθυνσης.

- 6) Θα δημιουργούσε ενδεχομένως προβλήματα κάποια από τις ανωτέρω ενέργειες; Ποιά και σε ποιούς;

Ως προς το ζήτημα της αδυναμίας γνωστοποίησης στοιχείων έγινε εκτενής αναφορά ανωτέρω (5 IV)³.

Οι ενέργειες της σύστασης και της προειδοποίησης, μπορούν να λάβουν χώρα μόνο υπό τις παραπάνω αναφερόμενες προϋποθέσεις (βλ. 5 I, II και III).

Υπενθυμίζουμε ότι οι ενέργειες που αναφέρετε συνιστούν εμπλοκή ενός Παρόχου σε διένεξη τρίτων, η οποία υπερβαίνει τις αρμοδιότητες και τον σκοπό λειτουργίας του, αλλά και μετάθεση σε αυτόν ευθυνών από την πλευρά των δημιουργών ή των οργανισμών, οι οποίοι είναι και οι μόνοι αρμόδιοι για την επιδίωξη ικανοποίησης των δικαιωμάτων τους.

³ Στα πλαίσια αυτά, αμφισβητείται επίσης η νομιμότητα των τρόπων και των μεθόδων που χρησιμοποιούνται από φορείς προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων για τον εντοπισμό των στοιχείων κίνησης χρηστών του διαδικτύου από την πλευρά της προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών.

Περαιτέρω, η διακοπή σύνδεσης ή η παρακώλυση λειτουργίας ή εισόδου των χρηστών του διαδικτύου σε sites ενέχει τον κίνδυνο της παραβίασης από την πλευρά των Παρόχων των υποχρεώσεων που τους επιβάλλονται δυνάμει σχετικής νομοθεσίας ή απευθείας από τις εποπτεύουσες αρχές [βλ. σχετικά τους «Όρους Γενικών Αδειών» του Κανονισμού Γενικών Αδειών της EETT (ΦΕΚ Β' 748./21.6.06)].

Γενικότερα, οι παραπάνω ενέργειες είναι πολύ πιθανό να αντίκεινται σε θεμελιώδη συνταγματικά αλλά και νομοθετικά προστατευόμενα δικαιώματα και γενικές αρχές του εθνικού και κοινοτικού δικαίου.

Για το συγκεκριμένο ζήτημα λαμβάνουν ήδη χώρα πλείστες συζητήσεις σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Αναφέρουμε επίσης ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκρινε, καταψηφίζοντας την «Έκθεση Μπινό για τις Πολιτιστικές Βιομηχανίες», ότι η διακοπή της πρόσβασης στο Internet για τους «κατά συρροήν» online πειρατές είναι αντίθετη με τις «πολιτικές ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα» που προασπίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας «εφιστά την προσοχή των κρατών-μελών στο γεγονός ότι η δίωξη των καταναλωτών δεν είναι η ορθή λύση για την καταπολέμηση της ψηφιακής πειρατείας».

- 7) Πιστεύετε ότι χρειάζεται τροποποίηση το υπάρχον νομοθετικό καθεστώς για κάποιες εκ των ανωτέρω ενεργειών και σε ποία σημεία;

Αναφορικά με το αν και υπό ποιες προϋποθέσεις μπορούν να λάβουν χώρα οι αναφερόμενες στο ερώτημα 5 ενέργειες, εκτέθηκαν ανωτέρω οι απόψεις μας, λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο εκτιμούμε ότι είναι επαρκές.

Θεωρούμε περαιτέρω πως λύσεις για τα προβλήματα που διαλαμβάνει η παρούσα διαβούλευση μπορούν να ανευρεθούν μέσα από τις ισχύουσες διατάξεις περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ειδικότερα, οι διενέξεις για θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας έχουν ως εμπλεκόμενα μέρη τους δημιουργούς από την μία πλευρά (ή τους εκπρόσωπους τους) και τους παραβάτες από την άλλη. Κατά συνέπεια, είναι δυνατή η επίλυση των μεταξύ τους διαφορών μέσω της δικαστικής οδού (ή με οποιονδήποτε άλλο – συμβιβαστικό ή μη-τρόπο), με την εφαρμογή της ισχύουσας ελληνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας (βλ. λ.χ. άρθρα 64 επ. Ν. 2121/1993) αλλά και μέσω της εμπλοκής άλλων αρμόδιων φορέων.

Επομένως εκτιμούμε ότι δεν απαιτείται τροποποίηση του υφιστάμενου νομοθετικού καθεστώτος.

Θα πρέπει τέλος σε κάθε περίπτωση να έχουμε υπόψη μας ότι τα ευρωπαϊκά κράτη οφείλουν να ενσωματώνουν και να εφαρμόζουν τις Οδηγίες περί πνευματικής ιδιοκτησίας σύμφωνα με τις αρχές που τις διέπουν και με ερμηνεία που να προάγει

την ισορροπία μεταξύ των θεμελιωδών δικαιωμάτων που προστατεύει η κοινοτική έννομη τάξη.

- 8) Εκτός των δικαιούχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, πιστεύετε ότι από την πάταξη της πειρατείας υπάρχουν οφέλη για τους παρόχους υπηρεσιών Internet και για το ελληνικό κράτος;

Εξ' όσων γνωρίζουμε από την ελληνική αλλά και την παγκόσμια εμπειρία, οι Πάροχοι προωθούν κατά το δυνατό τη νόμιμη χρήση μουσικών αρχείων ή άλλων πνευματικών έργων μέσω διαδικτύου, ενώ είναι πλείστες οι περιπτώσεις που διατηρούν υπηρεσίες νόμιμης τηλεφόρτωσης μουσικών αρχείων – για τις οποίες προβαίνουν μάλιστα σε σεβαστές επενδύσεις - μετά από παραχώρηση της σχετικής άδειας και καταβολή δικαιωμάτων στους αρμόδιους οργανισμούς πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο ΟΤΕ συγκεκριμένα, σε συνεργασία με την ΟΤΕNET, λειτουργεί το site «www.zuper.gr» μέσω του οποίου είναι δυνατή η καταβίβαση μουσικών αρχείων με καταβολή ιδιαίτερος φθηνού αντιτίμου.

Επιπροσθέτως, αναφέρουμε την επίσημη ανάλυση των Oberholzer-Gee και Strumpf που δημοσιεύτηκε στο «Journal of Political Economy» (τον Φεβρουάριο του 2007) (<http://www.utdallas.edu/~liebowitz/intprop/OS%202006-12-12.pdf>), η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η διακίνηση μη αδειοδοτημένων μουσικών αρχείων μέσω του διαδικτύου δεν σχετίζεται και δεν ασκεί επιρροή στην πτώση των πωλήσεων μουσικών CD.

Επομένως, είναι άξιο περαιτέρω σχολιασμού και συζήτησης το κατά πόσο τελικά στην πράξη θα υπάρξουν οφέλη πρωτίστως για τους δικαιούχους από την μείωση μετακίνησης μη αδειοδοτημένων αρχείων μέσω διαδικτύου. Η λύση ίσως να συνίσταται στην ανεύρεση εναλλακτικών τρόπων προστασίας και εκμετάλλευσης των πνευματικών έργων (βλ. και αριθμ. 13).

Προτεινόμενες λύσεις αντιμετώπισης του φαινομένου

- 9) Θεωρείτε ότι η εφαρμογή τεχνικών φιλτραρίσματος θα είναι ένα αποτελεσματικό μέτρο αποτροπής της διαδικτυακής προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας;

Η εφαρμογή τεχνικών φιλτραρίσματος δύσκολα θα μπορούσε να αποβεί ένα αποτελεσματικό μέτρο αποτροπής της διαδικτυακής προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Περαιτέρω, είναι πολλές οι τεχνικές, οικονομικές και νομικές δυσχέρειες για την εφαρμογή τέτοιων ή άλλων μέτρων προστασίας, τα οποία εκτιμούμε ότι εμπίπτουν στο πεδίο ευθύνης και την αρμοδιότητα των δημιουργών και των δικαιούχων και όχι των Παρόχων.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τα παρακάτω:

1) Η εφαρμογή μιας τεχνικής φιλτραρίσματος διακυβεύει την διασφάλιση των δικαιωμάτων των χρηστών του διαδικτύου (προστασία της ιδιωτικής ζωής, προσωπικών δεδομένων κ.λπ.), δεδομένου ότι είναι δυνατό να καταλήγει σε παρακολούθηση της κίνησης ενός δικτύου και να παραβιάζει επομένως το απόρρητο των επικοινωνιών⁴.

2) Διακυβεύεται το καθεστώς συμμόρφωσης των Παρόχων με τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλονται από το νόμο ή τις αρμόδιες εποπτεύουσες αρχές (λχ. ΕΕΤΤ, ΑΔΑΕ, Επιτροπή Ανταγωνισμού, Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα) (βλ. ανωτέρω).

3) Η αδιάκριτη υιοθέτηση τέτοιων τεχνικών καθιστά αδύνατη την εφαρμογή των επιτρεπόμενων από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας εξαιρέσεων (λ.χ. για ιδιωτική αναπαραγωγή, επιστημονική έρευνα και εκπαίδευση).

4) Στα πλαίσια αυτά, είναι πολύ σημαντικός ο διαχωρισμός μεταξύ του νόμιμου και του «παράνομου» περιεχομένου στο διαδίκτυο και εδώ τίθεται το ερώτημα ποιος και με ποια κριτήρια θα τον υλοποιήσει. Μια απλή τεχνική φιλτραρίσματος όμως σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να καταλήγει σε *επιλογή η τροποποίηση των μεταδιδόμενων πληροφοριών*.

Γενικότερα, θα πρέπει να οδηγηθούμε σε λύσεις που διασφαλίζουν την ισορροπία μεταξύ της προστασίας των δικαιωμάτων των δημιουργών και των άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων που αφορούν όχι μόνο τους χρήστες του Internet αλλά και το κοινωνικό όφελος και την ελεύθερη πρόσβαση στη γνώση, σύμφωνα με τα όσα προάγει η γενικότερη φιλοσοφία του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας.

4) Όπως προαναφέρθηκε, η επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας εναπόκειται στους ίδιους τους δημιουργούς και τους δικαιούχους και δεν μπορεί να μετατεθεί ως δράση και ως ευθύνη στους Παρόχους. Κατά συνέπεια, θα ήταν παράνομη οποιαδήποτε προσπάθεια επιβολής στους Παρόχους του σχετικού κόστους και των απαιτούμενων επενδύσεων.

5) Θα πρέπει προηγουμένως να διερευνηθεί, αν η εφαρμογή μιας τεχνικής φιλτραρίσματος είναι στην πράξη αποτελεσματική και ικανή να αποτρέψει τα φαινόμενα πειρατείας, δεδομένου ότι, όπως είναι γενικότερα γνωστό, για κάθε σχεδόν τεχνικό μέσο προστασίας που χρησιμοποιείται στον χώρο του διαδικτύου, εφευρίσκεται τρόπος (άμεσης σχεδόν) παράκαμψής του⁵.

Στα πλαίσια αυτά, εκτιμούμε ότι στην καταπολέμηση του φαινομένου μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικότερα η εφαρμογή νέων διαδικασιών και εμπορικών μοντέλων εκ μέρους των δημιουργών/δικαιούχων, καθώς και η δημιουργία μιας νέας κουλτούρας αναφορικά με τον τρόπο χρήσης και διακίνησης των πνευματικών έργων.

⁴ Μεταφράζοντας τον Βενιαμίν Φραγκλίνο, “Σ’ αυτόν που διατίθεται να θυσιάσει μέρος της ελευθερίας του για λίγη ασφάλεια, δεν αξίζει ούτε η ελευθερία αλλά ούτε κι η ασφάλεια”

⁵“Security is not a product it is a process” (Bruce Schneier).

- 10) Πιστεύετε ότι η υπογραφή μνημονίων συνεργασίας μεταξύ παρόχων υπηρεσιών Internet και δικαιούχων καθώς και η υιοθέτηση κωδικών δεοντολογίας από τους πρώτους θα βοηθούσε στην πάταξη της πειρατείας και στην υπερκέραση πρακτικών προβλημάτων;

Εκτιμούμε πως όχι, σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα, όπως, με την ίδια λογική, δεν θα είχε νόημα η υπογραφή ενός μνημονίου μεταξύ δικαιούχων και Δήμων αναφορικά με τις πλατείες όπου πωλούνται παράνομα αντίγραφα υλικών φορέων. Επιπροσθέτως, η ύπαρξη μνημονίων συνεργασίας ή κωδικών δεοντολογίας είθισται να μην ασκεί επιρροή στον τρόπο συμπεριφοράς ενός χρήστη του διαδικτύου.

Είναι επίσης αυτονόητο ότι οποιοδήποτε μνημόνιο συνεργασίας ή κώδικας αυτορρύθμισης δεν υπερισχύει των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας, ούτε μπορεί να αποβλέπει στην καταστρατήγηση ή τη μη εφαρμογή τους. Δεν μπορεί λ.χ. να παρακαμφθεί οτιδήποτε σχετίζεται με το απόρρητο των επικοινωνιών (ΠΔ 47/2005, Ν. 2225/94) που ενέχει βέβαια την απαγόρευση παρακολούθησης της επικοινωνίας ή/και συλλογής στοιχείων κίνησης και την αδυναμία γνωστοποίησης τους.

Τέλος, στην περίπτωση που τυχόν λάβει χώρα οποιαδήποτε διαβούλευση ή συζήτηση επί των ανωτέρω θεμάτων θα πρέπει να κληθούν και να ζητηθεί η γνώμη των αρμόδιων εποπτευουσών αρχών των φορέων παροχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕΤΤ, ΑΔΑΕ, Επιτροπή Ανταγωνισμού, Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα), αλλά και άλλων εμπλεκόμενων φορέων (Ενώσεις Χρηστών Internet, Ενώσεις Καταναλωτών κλπ).

- 11) Πιστεύετε ότι θα ήταν αποτελεσματική η ενσωμάτωση στα συμβόλαια παροχής διαδικτυακών υπηρεσιών αυστηρότερων ρητρών αναφορικά με την προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας;

Όπως προαναφέρθηκε, οι περισσότεροι Πάροχοι στην Ελλάδα αλλά και παγκοσμίως έχουν ήδη εντάξει στους όρους σύμβασης – σύνδεσης στο δίκτυο τους ειδικές προβλέψεις απαγόρευσης κάθε είδους ενεργειών που αντιβαίνουν στο νόμο και τη δεοντολογία του διαδικτύου, μεταξύ των οποίων η χρήση του δικτύου τους για διακίνηση παράνομου υλικού, όπως πειρατικό software κλπ.

Επομένως, οποιαδήποτε τέτοια παραβίαση από τη μεριά του συνδρομητή/ χρήστη του δικτύου ενός Παρόχου συνιστά πριν από όλα παραβίαση των όρων της μεταξύ τους σύμβασης, δυνάμει της οποίας είναι δυνατή η καταγγελία της, υπό την επιφύλαξη πάντοτε της ισχύουσας νομοθεσίας. Για να αποφευχθεί επίσης οποιοσδήποτε κίνδυνος μη ορθής κρίσης κατά την εφαρμογή της διακριτικής ευχέρειας του Παρόχου, η καταγγελία της σύμβασης (η οποία μπορεί να καταλήγει είτε σε αφαίρεση παράνομα

αναρτημένου περιεχομένου σε site που ο Πάροχος φιλοξενεί είτε σε διακοπή της σύνδεσης του συνδρομητή που φιλοξενείται) μπορεί να λάβει χώρα μόνο εφόσον συντρέξει το σύνολο των προϋποθέσεων που εκτέθηκαν ως απαντήσεις στα ερωτήματα 5 και 6.

Εκτιμούμε ότι οι σχετικοί απαγορευτικοί όροι που περιλαμβάνονται στις συμβάσεις μεταξύ Παρόχων και Συνδρομητών είναι σαφείς και επαρκείς. Περαιτέρω, φρονούμε ότι είναι δύσκολο να υπάρξει ενιαίο μέτρο κρίσης αναφορικά με την αυστηρότητα ή μη των ρητρών που εντάσσονται σε συμβόλαια, δεδομένου επίσης ότι η ενσωμάτωση τους αντανακλά αποκλειστικά τη διμερή σχέση μεταξύ Παρόχων και Συνδρομητών.

12) Συμφωνείτε ότι η καταπολέμηση της διαδικτυακής πειρατείας θα ελευθερώσει εύρος χρήσης (bandwidth) των δικτύων προκειμένου να αναπτυχθούν νόμιμες υπηρεσίες στο πλαίσιο της ψηφιακής Ελλάδας;

Όλοι οι Πάροχοι φροντίζουν να ικανοποιούν τους συνδρομητές τους διαθέτοντας όσο εύρος χρήσης δικτύου (bandwidth) απαιτείται. Ακόμα όμως και εάν περιοριζόταν ένας τύπος κίνησης-υπηρεσίας (λ.χ. η καταβίβαση ή ανταλλαγή αρχείων), οι συνδρομητές/χρήστες θα επιβάρυναν το δίκτυο εξίσου μέσω διαφορετικών υπηρεσιών⁶.

Σε κάθε περίπτωση δηλαδή, και αν ακόμη θεωρηθεί ότι ένα σεβαστό ποσοστό των αρχείων που διακινούνται σήμερα στο διαδίκτυο γίνεται παράνομα, αυτό δεν σχετίζεται και δεν θα «ελευθερώσει» το εύρος χρήσης των δικτύων, δεδομένου ότι αυτό πάντα θα χρησιμοποιείται και ενδεχομένως θα υπερφορτώνεται σε περίπτωση υπερβολικής χρήσης του για οποιονδήποτε σκοπό.

Το ζήτημα είναι γενικότερο και η βασική επιδίωξη όλων φρονούμε ότι συνίσταται στη χρήση του διαδικτύου με νόμιμο τρόπο και για νόμιμους σκοπούς

13) Έχετε κάτι άλλο να προτείνετε;

Είναι δεδομένη η οικονομική και πολιτιστική αξία του διαδικτύου για την διανοητική ιδιοκτησία και ειδικότερα για την διασυνοριακή εκμετάλλευσή της. Το διαδίκτυο παρέχει τη δυνατότητα νέων τρόπων οικονομικής αξιοποίησης των πνευματικών έργων μέσω κυρίως της ευκολότερης και ταχύτερης διάδοσής τους.

Η αντιμετώπιση των όποιων παράνομων πρακτικών ή άλλων τεχνολογικών προκλήσεων είναι ένα καίριο ζήτημα για το οποίο πρέπει να υπάρξουν συγκεκριμένες λύσεις μέσω κυρίως της αποτελεσματικής προσαρμογής της ήδη υφιστάμενης νομοθεσίας στα δεδομένα του διαδικτύου, η οποία όμως δεν πρέπει να φτάσει μέχρι

⁶ «Whatever resources you give the users, they will exhaust them» (Cern)

το σημείο του περιορισμού της ελεύθερης κυκλοφορίας υπηρεσιών και προϊόντων. Θεωρούμε δηλαδή ότι, στην παρούσα φάση, η λύση συνίσταται στην επιδίωξη προστασίας των δημιουργών μέσω των ήδη υφιστάμενων διατάξεων.

Ειδικότερα, κάθε παραβίαση πνευματικού δικαιώματος συνιστά αντιδικία μεταξύ δημιουργών και δραστών προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, για την οποία υφίσταται επαρκές νομικό οπλοστάσιο και απομένει στους ίδιους να επιδιώξουν την εφαρμογή του.

Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε, οι δημιουργοί και εν γένει δικαιούχοι έχουν την πρακτική δυνατότητα να ελέγξουν την χρήση των έργων τους από τρίτα πρόσωπα με την εφαρμογή λ.χ. τεχνολογικών μέτρων προστασίας (άρθρο 66Α Ν. 2121/93) για την παρεμπόδιση πρόσβασης ή αντιγραφής ή και με την εφαρμογή συστημάτων on-line, on-demand ψηφιακής διάθεσης πνευματικών έργων, με τα οποία διασφαλίζεται το οικονομικό αντίτιμο για την χρήση των έργων τους στο διαδίκτυο.

Επιπροσθέτως, οι ίδιοι οι δημιουργοί, οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης, ή οι πάσης φύσης εκπρόσωποι των δημιουργών (λ.χ. δισκογραφικές εταιρείες), εξ όσων γνωρίζουμε, προσανατολίζονται ήδη σε άλλες μορφές εκμετάλλευσης της μουσικής ή άλλης πνευματικής παραγωγής, εγχείρημα που ήδη έχει στεφθεί σε πολλές περιπτώσεις με επιτυχία⁷.

Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι κοινωνικά και νομικά αποδεκτή λύση η μετάθεση της ευθύνης στους Παρόχους (εφόσον βέβαια αυτοί δεν εμπλέκονται ενεργά σε παραβάσεις) για τον λόγο και μόνο ότι η ταυτοποίηση ή η ανεύρεση του παραβάτη δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ιδιαιτέρως δυσχερές στον χώρο το διαδικτύου. Τούτο δεν βρίσκει πουθενά έρεισμα και αντίκειται στις γενικές αρχές της νομιμότητας, της ισότητας και της αναλογικότητας. Ο ρόλος των Παρόχων ως Access Providers είναι καθαρά τεχνικός και μη παρεμβατικός. Επιπροσθέτως, δεν είναι κατανοητή οποιαδήποτε προσπάθεια μετάθεσης της λήψης μέτρων και του διαχειριστικού και κάθε είδους κόστους και συνεπειών επιβολής των πνευματικών δικαιωμάτων από τους δικαιούχους στους Παρόχους, την στιγμή που η ισχύουσα ελληνική νομοθεσία έχει ήδη ρητά καθορίσει τα όρια εμπλοκής της κάθε πλευράς (βλ ανωτέρω σχετική ανάλυση).

⁷ Σχετικά δημοσιεύματα και απόψεις:

- i) Prince free CD release (http://www.wired.com/techbiz/it/magazine/16-03/ff_free_prince)
- ii) Rick Rubin, Music Producer, New York Times (<http://www.nytimes.com/2007/09/02/magazine/02rubin.t.html>): «You'd pay, say, \$19.95 a month, and the music will come anywhere you'd like. In this new world, there will be a virtual library that will be accessible from your car, from your cellphone, from your computer, from your television. Anywhere. The iPod will be obsolete, but there would be a Walkman-like device you could plug into speakers at home. You'll say, 'Today I want to listen to ... Simon and Garfunkel,' and there they are. The service can have demos, bootlegs, concerts, whatever context the artist wants to put out. And once that model is put into place, the industry will grow 10 times the size it is now.»
- iii) Radiohead, Wired Magazine (http://www.wired.com/entertainment/music/magazine/16-01/ff_yorke): «In the first month, about a million fans downloaded *In Rainbows*. Roughly 40 percent of them paid for it, according to comScore, at an average of \$6 each, netting the band nearly \$3 million. Plus, since it owns the master recording (a first for the band), Radiohead was also able to license the album for a record label to distribute the old-fashioned way — on CD. In the US, it goes on sale January 1 through TBD Records/ATO Records Group.»

Στα πλαίσια αυτά, τυχόν έλεγχος και συστηματική εποπτεία του διαδικτύου και της παγκόσμιας ροής πληροφοριών μέσω αυτού, ακόμα και αν ήταν τεχνικά δυνατός, θα είχε ως αποτέλεσμα την παραβίαση των προσωπικών δεδομένων των χρηστών που διοχετεύονται στο διαδίκτυο και την ανεξέλεγκτη επίβλεψη κάθε προσωπικής τους δραστηριότητας, η οποία, εκτός από αντισυνταγματική (βλ. λ.χ. άρθρο 19 και 9Α Συντάγματος), είναι και αντίθετη στα κεκτημένα του κράτους δικαίου (ιδιωτικότητα, ελευθερία έκφρασης κ.λπ.).

Γενικότερα, θα πρέπει να εναρμονιστούν τα αντικρουόμενα συμφέροντα και να βρεθούν κοινά αποδεκτές λύσεις για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.